

Складові успішного запровадження митських платежів в Україні

Успішні миттєві платежі

Для успішного запровадження миттєвих платежів та їх використання користувачами недостатньо побудувати лише технологію, потрібно побудувати екосистему миттєвих платежів

Рекомендації експертів країн Європейського Союзу, аналіз роботи вже запроваджених миттєвих платежів у світі

Миттєві платежі мають відповідати принципам роботи миттєвих платежів Європейського Союзу, зокрема схемам SEPA

Інтеграція фінансового ринку України в європейський фінансовий простір

Мета зустрічі:

отримати зворотний зв'язок від банків щодо підходів до регулювання миттєвих платежів, які описані в концептуальному документі, з метою їх успішного запровадження

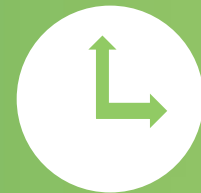
Дорожня карта запровадження миттєвих платежів

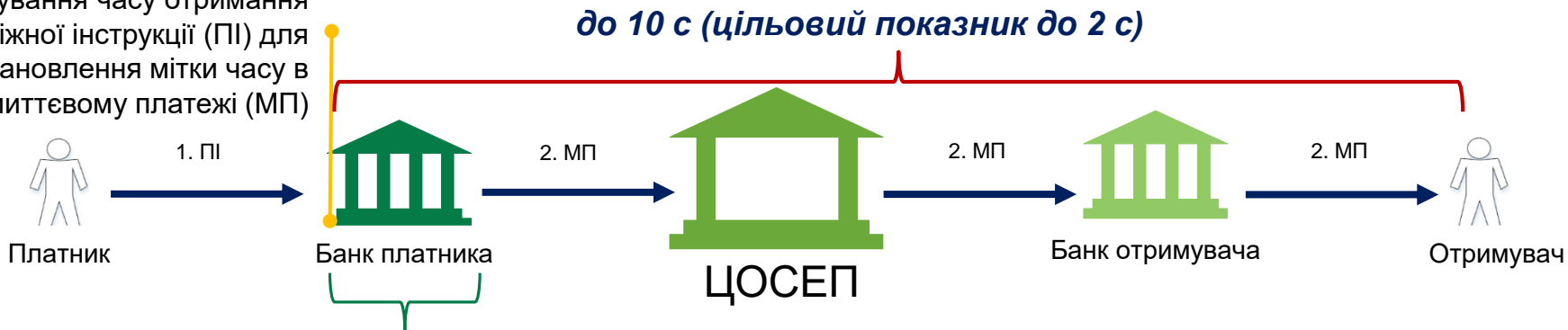
¹ Згідно зі стратегічними документами Національного банку України

Виконання миттєвого платежу

- Миттєві платежі мають виконуватися (з інформуванням користувачів про результат) до 10 с (цільовий показник в інших системах – для 95% платіжних операцій до 2 с)
- Початок відліку часу виконання миттєвого платежу – мітка часу – момент отримання крайнім до платника банком платіжної інструкції

Фіксування часу отримання платіжної інструкції (ПІ) для встановлення мітки часу в миттєвому платежі (МП)

Перевірка наявності необхідної суми коштів на рахунку платника та інші перевірки згідно із законодавством України

Доступність миттєвих платежів для користувачів

Можливість здійснення миттєвого платежу на рахунок користувача будь-якого банку, відповідність стратегії Європейського Союзу

Пропозиція – обов’язкова участь усіх банків у прийманні миттєвих платежів, системно важливих банків – у їх прийманні та відправленні в II етапи:

- I системно важливі банки мають забезпечувати **відправлення та приймання** миттєвих платежів до їх запровадження (I кв. 2025)
- II інші банки мають забезпечувати обов’язкове **приймання** миттєвих платежів через один рік із дня їх запровадження

Тарифікація миттєвих платежів

Користувач не повинен відчувати наявність плати за здійснення кожного миттєвого платежу

fees

Пропозиція – єдині принципи тарифікації миттєвих платежів для користувачів, запроваджені у II етапи:

I протягом першого року немає тарифікації – банки зобов'язані не стягувати плати з користувачів, Національний банк України відповідно не стягуватиме плати з банків. Банки не повинні стягувати з отримувача плату за зарахування коштів

II через рік встановлена Національним банком України для банків плата не перевищуватиме плати за виконання кредитового переказу в СЕП, банки зобов'язані встановити для користувачів плату, яка не перевищує вартості кредитового переказу через СЕП. Банки не повинні стягувати з отримувача плату за зарахування коштів

Взаємодія користувачів із миттєвими платежами

Надання користувачам зручної можливості здійснення миттєвих платежів під час використання платіжних застосунків усіх банків

Пропозиція – банк має забезпечити:

- доступ користувачів до миттєвих платежів у платіжному застосунку на однаковому рівні (за однакову кількість кроків) з доступом до аналогічних платіжних інструментів інших роздрібних платіжних систем
- стандартизований підхід до ініціювання миттєвих платежів
- отримувача засобами для миттєвого отримання інформації про зарахування коштів
- на визначених умовах договору з отримувачем засобами для миттєвого інформування про зарахування коштів за кожним окремим миттєвим платежем безпосередньо на місці продажу товару, послуги
- на визначених умовах договору з отримувачем засобами для надсилання запиту на ініціювання миттєвих платежів платнику (SEPA Request-to-Pay)

Передавання реквізитів: QR-код, Deeplink

Надання користувачам зручної можливості обміну реквізитами для ініціювання миттєвого платежу

Пропозиція – банк повинен забезпечити можливість користувачам:

- генерувати QR-коди, Deeplink для різних схем виконання миттєвих платежів (Instant credit transfer, Request-to-Pay)
- генерувати статичні та динамічні QR-коди, Deeplink для різних бізнес-потреб
- сканувати QR-коди, переходити за Deeplink та автоматично створювати платіжну інструкцію

Відкриті питання:

- доцільність захисту QR-кодів, Deeplink
- доцільність створення централізованого сервісу генерування/валідування QR-кодів, Deeplink
- доцільність брендуння QR-кодів

Передавання реквізитів: один IBAN

IBAN

Надання користувачам зручної можливості ініціювати миттєвий платіж за допомогою лише одного IBAN отримувача (без ЄДРПОУ / ІПН) у визначених ситуаціях

Пропозиція – банк повинен забезпечити:

- можливість платнику ініціювати миттєвий платіж, використовуючи один реквізит отримувача – IBAN
- зручне копіювання IBAN – можливість платіжних застосунків під час вставлення тексту, що містить IBAN, у відповідне поле вставляти лише IBAN
- представлення IBAN користувачам у вигляді послідовності символів, розбитих на групи по чотири символи, що розділені пробілами (UAnn nnnn nncs cccc cccc cccc c)²

² Відповідно до підпункту 4.4.2 Формат IBAN на паперовому носії Національного стандарту України “Фінансові операції. Правила формування міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні (IBAN Registry:2009, NEQ) ДСТУ-Н 7167:2010”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11 жовтня 2010 року № 454

Передавання реквізитів: сервіс унікальних ідентифікаторів (УІ)

Надання користувачам зручної можливості обміну реквізитами для ініціювання миттєвого платежу

Ключові характеристики:

- оператором та власником сервісу УІ є Національний банк України
- I етап: УІ – номери телефонів, e-mail
- сервіс УІ обробляє запити 365/24/7 протягом 1 с
- за одним рахунком може бути зареєстровано кілька УІ, один УІ не може бути зареєстрований за кількома рахунками

Пропозиція – банк повинен забезпечити:

- реєстрацію УІ із застосуванням засобів дистанційної комунікації
- перевірку належності УІ користувачеві, який ініціює його створення
- миттєво надати відповідь від сервісу УІ на запит користувача
- автоматично заповнювати платіжну інструкцію інформацією, отриманою від сервісу УІ

Торговельна марка миттєвих платежів

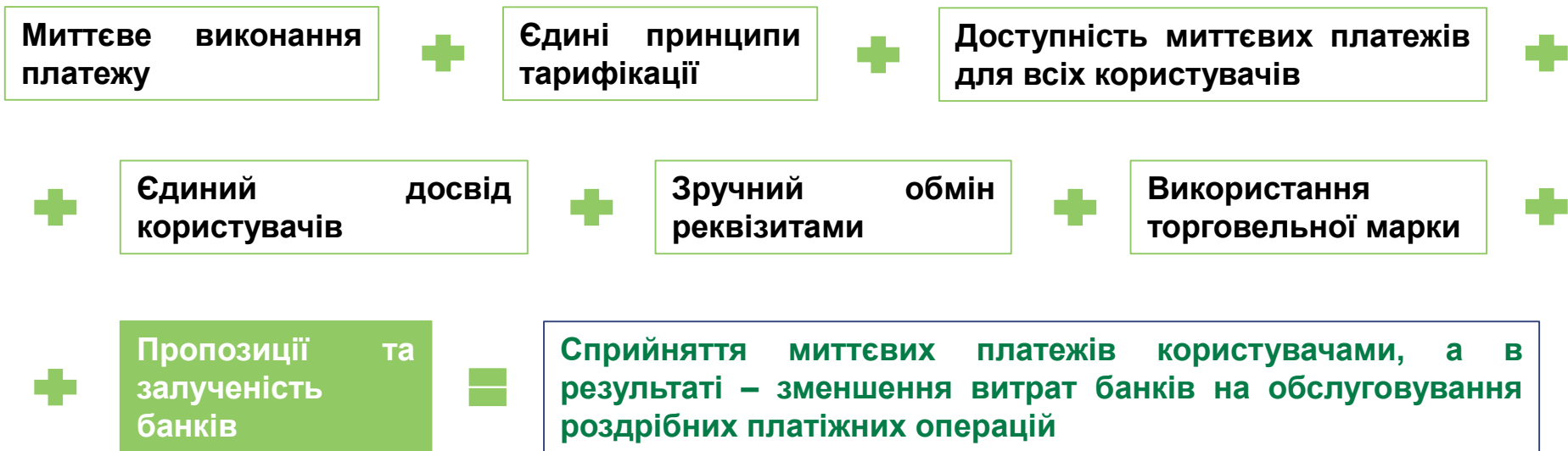
Упізнаваність миттєвих платежів є важливою для можливості їх використання платниками

TM

Пропозиція – банк повинен забезпечити:

- позначення місць приймання миттєвих платежів торговельною маркою миттєвих платежів
- розміщення торговельної марки миттєвих платежів у платіжному застосунку
- розміщення торговельної марки миттєвих платежів у програмному забезпеченні, призначеному для надсилання запитів на ініціювання миттєвих платежів (Request-to-Pay)

Формула успішного запровадження миттєвих платежів

Дякуємо за увагу та пропозиції!

Електронна скринька для коментарів та пропозицій:
ips@bank.gov.ua